3. GEÇ DEVİR ÇOCUKLUK İNCİLLERİ

Yakub'un ve Tomas'ın İncillerindeki İsa'nın çocukluğuyla ilgili haberler etrafında zamanla efsaneler gelişti. Bunlar ya mevcut efsanelerin abartılarak genişletilmiş veya doğmatik efsanelerin kısaltılmış tezahürleridir. Her iki eğilimde de eski tercümelerin tesirleri görülür. Ayrıca, her iki tür eski kaynakları birleştirmeğe çalışan şuurlu gayretlere de rastlanır. Şüphesiz kaynağını şimdilik bilmediğimiz, yazısız rivayetlere de dayanmış olabilir. Genişletilmiş veya kısaltılmış tercümeler veya benzeri mecmualar arasında sınır çizmek de güçtür. Bazı araştırıcılar, bunların 5.yüzyıl öncesi Süryanca bir tercümeye dayanmış olabileceği teorisini ileri sürmüşlerdir. Bu mecmualar arasında, çok sayıdaki Arapça Çocukluk İncilleri söz konusu olabilir. Asılları Süryanca'dır. İsa'nın doğumu, Mısır'da gösterdiği mucizeler ve çocuk İsa'nın mucizeleri olmak üzere üç motifi birleştirmişlerdir. Söz konusu unsurlar Tomas İncili'nden alınmış motiflerdir.[x]

Aynı şekilde Ermenice Çocukluk İncili de Süryanî kaynaklara dayanır. Muhtevası Yakub İncili'nin genişletilmiş şeklidir. Burada kâhinlerden: Melkon İran, Balthasar Hindistan, Gaspar Arabistan hükümdarları, sayılırlar. Geç devirlerden kalma bir Koptça literatürde de Meryem'in doğumu anlatılır. Muhtevası ise, Kudüs'lü Küril'in, Antakyalı Demetrius ve İskenderiyeli Küril'in konuşmalarından alıntılardır.[x]

Arapça Çocukluk İncillerinden Seçmeler

Aşağıda tercümesini verdiğimiz metinin, Mısırlı Piskopos Serapion tarafından, M.S.385 ve 395 yılları arasında yazılmış olabileceği tahmin edilmektedir.

---

[x]Oscar Cullmann, *Kindheitsevangelien,* W. Schneemelcher'in *Neustestamentliche Apokryphen* isimli eseri içinde, s. 363.

[x] Cullmann, 364. (Scheemelcher, I, 364)

a. Mısırdaki Çocuk İsa Hikâyelerinden:

17...Kadın, Muallim İsa'yı yıkamak için güzel kokulu su aldı, yıkadığı suyu muhafaza etti. Ondan bir kısmını burada oturan cüzamlı bir kızın üzerine döktü ve onunla yıkadı. Bunun üzerine kız cüzamdan temizlendi. Şehrin sakinleri dediler: "Hiç şüphe yok. Yusuf ve Meryem'in bu çocuğu insan değil, tanrısaldır." Oradan uzaklaştılar. Yanlarına cüzamdan muzdarip kız geldi ve onlara refakatçi olarak kendisini de yanlarına almalarını rica etti.

23. Yusuf ve yüce Meryem oradan ayrıldılar ve ıssız bir bölgeye geldiler ve orada eşkıya baskınının olduğunu duydular. Bu bölgeyi gece geçmeye karar verdiler. Fakat yolları üzerinde iki eşkıyanın oturduğunu fark ettiler. Yanlarında birlikte oldukları kalabalık eşkıya grubu vardı ve uyuyorlardı. Ellerine düştükleri haydutlar Titus ve Dumahus idiler. Titus, Dumahus'a dedi: "Rica ediyorum, bunları serbest bırakalım gitsinler ve arkadaşlarımız onları fark etmezler." Fakat Dumahus kabul etmedi. Bunun üzerine Titus tekrar dedi: "Benden kırk Drahmi al ve ganimet say!" Aynı zamanda ağzını kapatsın ve konuşmasın diye belindeki kuşağını da ona uzattı. Yüce Meryem bu eşkıyanın onlara iyilik ettiğini gördü ve dedi: "Rabbimiz Allah, seni iyilerle korusun ve günahlarını affetsin!" Muallim ise annesine dedi: "Anne, otuz sene içinde Yahudiler beni Kudüs'te çarmıha gerecekler ve bu iki haydut benimle birlikte çarmıha gerilecek. Titus benim sağımda, Dumahus benim solumda olacak ve o gün Titus benimle birlikte cennete girecek." O zaman dedi: "Bunun için Allah seni korusun, oğlum!" Oradan putperestler şehrine doğru yürüdüler ve oraya yaklaştıklarında (şehir) kum yığınına dönüştü.

24. Oradan, bugün "Matarea" denen Sykomore şehrine gittiler ve Muallim İsa Matarea'da bir memba'yı kaynattı. Yüce Meryem içinde gömlek yıkadı. Muallim İsa'nın oraya düşen terinden o civarda balzam (pelesenk) bitkisi ortaya çıktı.

b. Oğlağa Dönüşen Çocuklar :

40. Bir gün muallim İsa sokağa çıktı ve oyun oynamak için toplanmış çocukları gördü. Onları takip etti, fakat çocuklar ondan saklandılar. Muallim İsa bir evin kapısına geldiğinde, kadınların orada toplanmış durduklarını gördü ve (onlardan) çocuklarının nereye gittiklerini sordu. Orada kimse olmadığını, söylediler. Bunun üzerine İsa dedi: "Fırından size bakanlar, neredeler?" "Onlar üç yaşındaki keçiler" dediler. O zaman, Muallim İsa dedi: "Keçiler, çıkıp çobanınıza geliniz." Keçi suretine dönüşen çocuklar koşarak dışarı çıktılar ve onun etrafında hoplamaya başladılar. Kadınlar onları görünce şaşırdılar ve korkuya kapıldılar. Ve acele ederek Muallim İsa'nın önünde secdeye kapandılar, ona yalvardılar ve dediler: "Ey efendimiz İsa: "Meryem oğlu, gerçekten sen İsrâil'in iyi bir çobanısın, önünde duran kullarına merhamet et, senin yıkmak için değil, hidayet için geldiğinden onların hiç şüpheleri yok" Muallim İsa cevap verdi ve dedi: "İsrâil oğulları milletler arasında Habeşliler gibidir." Kadınlar dediler: "Efendimiz, sen her şeyi biliyorsun ve senin nazarında gizli bir şey yoktur, Merhametini diliyoruz. Bu kullarının çocuklarını eski durumlarına döndür." İsa dedi: "Çocuklar geliniz, gidelim, oynayalım!" Birdenbire bu kadınların yanındaki keçiler çocuklara dönüştüler.

XIV. Efendimiz İsa Mesih'in doğumundan üç gün sonra kutsalların en ulusu Meryem mağaradan çıktı, bir ahıra girdi ve çocuğunu yemliğe koydu ve öküz ve eşek ona tâzim ettiler. Peygamberlerden Yezaya ne beyan etti ise, o gerçek oldu. O demişti ki, "İki hayvan arasında onu tanırsınız." Yusuf aynı yerde Meryem'le birlikte üç gün kaldı.

XVIII. 1- Bir mağaraya geldiler içinde dinlenmek istediler. Aziz Meryem bineğinden indi ve oturdu. Çocuk İsa'yı kucağına aldı. Yolculukta Yusuf ile birlikte üç erkek çocuk ve Meryem ile birkaç kız vardı. Ve birdenbire mağaradan dört ejderha ortaya

çıktı. Çocuk bunu görünce, annesinin kucağından indi ve ejderhaların önünde durdu. Bunun üzerine onlar İsa'ya tâzimde bulundular ve önünden geri çekildiler. Böylece Peygamberlerden Davud'un beyan ettiği şey, gerçek oldu. O demişti ki: "Efendimizi, onun yerdeki ejderhalarını, ejderhaları ve bütün derinlikleri övünüz!" 2- Fakat çocuk İsa bizzat ejderhaların yanına gitmişti ve hiçbir insana zarar vermemelerini onlardan rica etmişti. Meryem ve Yusuf, çocuklarına ejderhaların zarar verebileceğinden çok korkmuşlardı. İsa onlara dedi: " Korkmayın ve benim çocuk olduğuma bakmayın; ben daima olgunum ve şimdi yabanî hayvanlar benim önümde ehli olmak zorundalar."

XIX. 1- Aynı şekilde aslanlar ve leoparlar ona tâzimde bulundular ve çölde ona refakat ettiler. Yusuf ve azize Meryem nereye gittiyse, onlara refakat ettiler ve yol gösterdiler. Başlarını eğdiler, kuyruklarını sallayarak hizmete hazır olduklarını belirttiler ve onu büyük hürmetle tâzim ettiler. Fakat Meryem aslan ve leoparların ve çeşitli vahşi hayvanların onların etrafında dolaştıklarını görünce, önce güçlü bir korkuya yakalanıyordu. O zaman çocuk İsa yüzüne bakıyor ve diyordu: "Korkma anne, onlar sana bir zarar vermek için gelmiyorlar, sana ve bana itaat için koşuyorlar." Bu sözlerle onun kalbindeki korkuyu alıyordu. 2- Aslanlar öküzlerle ve eşeklerle ve lüzumlu şeyleri taşıyan yük hayvanlarıyla birlikte gidiyorlardı ve onları hiç rahatsız etmiyorlardı. Birlikte kaldıkları halde, onların Yudea'dan getirdikleri ve yanlarında bulunan koyunlar ve keçiler arasında daha da evcil oluyorlardı. Kurtlar arasında hiç korkmadan ilerlediler ve hiç biri diğeri tarafından saldırıya uğramadı. Böylece peygamberlerin kehaneti yerine geldi. Şöyle demişlerdi: "Kurtlar kuzularınızla otlayacak; aslan ve öküz birlikte ot yiyecekler." Yolculuk esnasında yüklerini taşıyan, arabayı çeken iki öküz, aslanların yanında otladılar.

XX. 1- Devam eden seyahatlerinin üçüncü gününde, azize Meryem çöldeki büyük sıcaklıkta yorulmuştu ki, rastladığı bir palmiye (hurma) ağacına baktı ve Yusuf dedi: "Bu ağacın gölgesinde biraz dinlenmek istiyorum." Böylece Yusuf onları palmiye-

ye doğru götürdü ve onları merkepten indirdi. Azize yere oturmuştu ki, palmiyelerin tacına doğru başını kaldırdı ve dallarında meyve dolu olduğunu gördü. Yusuf'a dedi: "Palmiyelerin meyvelerinden koparabilmeyi isterdim." Ama Yusuf ona dedi: "Senin bunu söylemen beni şaşırtıyor: bu palmiyenin ne kadar yüksek olduğunu görüyorsun ve palmiyenin meyvesini koparmayı, yemeyi düşünüyorsun. Ben ise, kendi payıma suyun azlığını ve kırbadan dökülen suyu düşünüyorum, kendimizi ve merkebimizi ferahlatabilecek hiçbir şeyimiz yok" O zaman annesinin kucağında oturan çocuk İsa neşeli yüzle palmiyeye dedi: "Ey ağaç dallarını eğ ve meyvelerinden annemi ferahlat!" Ve hemen palmiye bu hitap üzerine tepesini aziz Meryem'in ayaklarına eğdi ve onlar da meyvelerini topladılar: Meyveleri onları ferahlattı. Meyvelerini topladıktan sonra, (ağaç) eğik durumda kaldı ve eğilme emri gibi tekrar doğrulma emrini bekledi. İsa ona dedi: "Doğrul palmiye, babamın cennetindeki benim ağaçlarıma komşu ol. Güçlü ol. Ve köklerinin arasından yerde gizlice akan su damarını kapat ve su (yukarı) aksın ki, ondan biz susuzluğumuzu dindirelim." Bunun üzerine (ağaç) doğruldu ve kökleri arasından berrak, taze, berrak bir su kaynağı kaynamağa başladı. Su kaynağını görünce çok sevindiler ve tüm yük hayvanları, sığırlar hepsi susuzluklarını giderdiler. Bunun için Allah'a şükrettiler.

XXI. Ertesi günü yola koyulacakları saatte, İsa palmiyeye döndü ve dedi: "Palmiye, sana bu imtiyazı veriyorum ki, dallarından biri melekler tarafından taşınacak ve babamın cennetinde yetişecektir. Sana şu duayı da yapıyorum ki, yarışta kazanacakları için, "Siz zafer palmiyesine ulaştınız denecek". O bunu söyleyince Rabbin bir meleği göründü. Palmiye ağacı üzerinde durdu, dallarından birini aldı ve elinde dalı tutarak göklere uçtu. Onlar bunu görünce yüzleri üzerine düştüler ve ölü gibi oldular. İsa onlarla konuştu ve dedi: "Kalplerinizi niçin korku sarıyor? Bilmiyorsunuz

ki, bu palmiyeyi cennete taşıttırıyorum. Bütün azizler, kutsallar yerinde hazır olacaklar, ıssızlık yerinde bizim için hazır olacaklar." Ve oradakiler sevinçle doldular, güçlü olarak kalktılar.

XXII. 1- (Yola) devam ettiler. Yusuf İsa'ya dedi: "Efendi, bu sıcaktan kavrulacağız: sence de doğru ise, sahil şehirlerinde dinlenebilmek için, sahil boyunca gidelim!" İsa ona dedi: "Korkma Yusuf: ben size yolu kısaltacağım, otuz günlük bir sürede alacağınız yolu, bir günde alacaksınız." Öyle konuşurlarken, Mısır dağları gözlerine çarptı ve onların kasabalarını görmeğe başladılar. 2- Ve sevinçle ve coşkuyla Hermapolis bölgesine geldiler ve Sotinen isimli bir Mısır şehrine girdiler ve orada kendilerin misafir edebilecek hiçbir tanıdık bulamadılar. Mısır Kapitol'u (dinî merkezi) denen bir mabede girdiler. Bu mabette 365 put vardı. Muayyen günlerde onlara tapınılırdı. Aynı şehrin Mısırlıları, Kapitol'a rahibin uyarısından sonra, belirli günlerde putların büyüklüğüne göre kurban sunmaya girebilirlerdi.

XXIII. Aziz Meryem çocuğu ile mabede girince, orada bulunan bütün putlar yüzleri üzerine devrilerek kırıldılar. Böylece hiçbir şey olmadıklarını göstermiş oldular. Böylece peygamberlerden Yezaya'nın kehaneti gerçek oldu: "Rab, sür'atli bir bulutun üstünde gelecek ve Mısır'a girecek ve Mısırlıların eliyle tamamlamış bütün (putlar), gözleri önünden uzaklaştırılacak.

XXIV. Bu (olay) şehrin reisi Affrodosius'a bildirildiğinde bütün askerleriyle birlikte geldi. Mabedin yüksek rahipleri düşündüler ki, Affrodosius askerleriyle birlikte mabede geldi ve kendileri yüzünden putların kırıldığı kimselerden öç almayı tasarladı. Fakat onlar mabede girdiğinde, bütün putların yüzlerini yere soktuklarını gördüler ve efendiyi göğsünde taşıyan aziz Meryem'in yanına gittiler. Ona tâzimde bulundular ve o askerlerine ve bütün dostlarına dedi: "Eğer bu bizim ilahımızın Tanrısı olmasaydı, ilahlarımız onun önünde yüzleri üzerine düşmezlerdi ve onun huzurunda saklanıp yerde yatmazlardı." Böylece onu Rableri olarak, sessizce

tanıdılar. Eğer biz putlarımıza ne olduğunu gördüğümüz halde, ona gereken şeyleri dikkatlice yapmazsak, onları tehlikeye sokmuş oluruz. Mısır kralı Firavunun, askerleriyle birlikte denizde boğulduğu gibi. Çünkü o büyük mucizeye inanmamıştı. "Böylece bu şehrin bütün halkı Tanrıya, Rabbe, İsa Mesih vasıtasıyla inandılar.

4. Az zaman sonra Melek Yusuf'a dedi: "Yuda toprağına geri dön! Çocuklarının canına kasteden öldü!"

Bir Arundel Yazma Parçasındaki Latince Çocukluk İncil'inden

(Mağaradaki Doğum Hakkındaki Ebenin Haberi)

73- Saat yaklaştığında, Tanrının gücü açıkça tezahür etti. Ve kız (Meryem) orada durdu. Göğe baktı ve bir üzüm asması gibi oldu. Kutsal hadise hızla son buldu. Işık önüne gelince, çocuğu doğurduğu için Meryem dua etti. Ama çocuk, etrafına çepeçevre, güneş gibi ışıklar gönderdi. Temiz ve çok sevimli görünüyordu. Fakat doğduğu saatte pek çok görünmeyen varlıkların hep birlikte "Amin" dediklerini, seslerini işitti. Ve doğan ışık, kendi kendine çoğaldı ve aydınlatma gücünün parlaklığı karşısında, güneş ışığı sönük kaldı. Ve mağara parlak ışıkla doldu. Tatlı bir koku yayıldı. Bu ışık gökten yere inen çığ gibi doğdu. Hoş kokusu bütün esansların güzel kokusundan daha kuvvetli idi.

Fakat ben orada durdum, hayretten dona kaldım ve beni korku sardı. Çünkü doğan ışığın güçlü parlaklığına baktım. Fakat ışık yavaşça geri çekildi. Bir çocuğa benzedi ve bir anda normal çocuklar gibi doğan bir çocuk oldu. Ve cesaretimi topladım, eğildim, onu tuttum. Büyük bir korku içinde ellerimle havaya kaldırdım ve korkudan donup kaldım. Çünkü dünyaya gelen diğer insan yavrularında olduğu gibi bir ağırlığı yoktu. Ulu Tanrıdan gelen çığ gibi vücudu parlıyordu. Taşımak ve parlaklığını seyretmek kolaydı. Ve bunun üzerine şaşırıp kaldım.O yeni doğan çocuklar gibi ağlamıyordu. Onu tutarken yüzüne baktım. Sevimli gülücüklerle bana gülümsedi. Gözlerini açtı ve dikkatlice bana baktı. Birden bire gözlerinden büyük bir ışık çıktı ki, güçlü bir şimşek gibiydi.

Serapion'a Göre Yahya'nın Hayatından Kısımlar

(Çocuk İsa ve Çocuk Yahya)

(Çocuk İsa, ebeveyni ile Mısır'da yaşarken, çocuk Yahya'yı annesi Elizabet, Herodes'in şerrinden korumak için çöle götürür.)

Beş sene sonra dindar ve aziz Elizabet (dünyadan) ayrıldı ve aziz Yahya orada oturdu ve ağlamaya başladı. Çünkü onu nasıl kefenleyeceğini ve gömeceğini bilmiyordu: Çünkü onun ölüm gününde o henüz yedi sene ve altı (7,5 yaşında) idi. Ve Herodes, aziz Elizabet ile aynı günde öldü. Gözleri ile göğü ve yeri gören İsa Mesih akrabası Yahya'nın annesinin yanında oturduğunu ve ağladığını gördü ve aynı şekilde ağlamaya başladı. Hiç kimse onun ağlama sebebini, uzun süre niçin ağladığını bilmiyordu. İsa'nın annesi onu ağlar görünce dedi: "Niçin ağlıyorsun?" İhtiyar Yusuf veya bir başkası seni azarladı mı?" Hayat dolu ağız cevap verdi: "Hayır anne, gerçek sebep, senin akraban, yaşlı Elizabet sevimli Yahya'yı yetim bıraktı. Şimdi onun dağda yatan cesedi üzerinde ağlıyor."

Genç kadın akrabası hakkında bunu duyunca ağlamaya başladı ve İsa ona dedi: "Ağlama benim bakire anneciğim, bu saat da onları göreceksin." Ve o annesi ile konuşurken, o sırada aydınlık bir bulut aşağı indi ve aralarına çöktü. Ve İsa dedi: "Salome'yi çağır, beraberimize alalım." Ve buluta bindiler ve onunla aziz Elizabet'in cesedinin yattığı, aziz Yahya'nın oturduğu Ayn Karim çölüne doğru uçtular.

Bunun üzerine Hidayetçi (İsa) buluta dedi: "Bizi bölgenin bu tarafına indir!" Ve hemen (bulut) oraya yöneldi. Bildirilen yere ulaştı. Onun gürültüsü Aziz Yahya'ya gelince, sarıldığı annesinin cesedini korkudan bıraktı. Ona bir ses geldi ve dedi: "Korkma Yahya" Ben senin üstadın İsa Mesih'im, Akraban İsa'yım ve aziz annen, aziz Elizabet'in mezar işinde yanında olmak için sevgili annemle sana geldim. O annemin akrabasıdır." Aziz ve kutsal Yahya bunu duydu ve etrafına bakındı ve Mesih ve bakire annesi onu kucakladılar, sonra Hidayetçi bakire annesine dedi: "Kalk sen

ve Salome cesedi yıkayın!" Ve onlar kendileri ve oğulları için su aldıkları kaynakta aziz Elizabet'in cesedini yıkadılar. Bakire Meryem aziz Yahya'ya sarıldı. Ağladı ve başlattığı cinayetlerden dolayı Herodes'i lanetledi. O sırada gökten Mikâil ve Cebrâil indi ve bir mezar kazdılar: Hidayetçi onlara dedi: "Gidin ve Zekeriya'nın ruhunu ve rahip Simeon'un ruhunu getirin. Ceset gömülürken ilahi söylesinler" ve Mikâil hemen Zekeriya ve Simeon'un ruhlarını getirdi. Onlar da Elizabet'in cesedini kefenlediler. Uzun süre ilahi okudular... Ve İsa Mesih ve annesi, azize'nin ve aziz Yahya'nın yanında yedi gün kaldılar ve annesinin ölümüne yas tuttular ve ona çölde yaşamayı öğrettiler. Aziz Elizabet'in ölüm günü 15 Şubat idi.

Bunun üzerine İsa Mesih annesine dedi: " Vazifeme devam edeceğim yere gidelim." Bakire Meryem, genç Yahya'yı bıraktığı için ağladı ve dedi: "Onu yanıma almak istiyorum, o yetim ve kimsesizdir." Ama İsa ona dedi: "Gökteki Babamın isteği değil. O İsrâil'e görüneceği güne kadar yabanda (Çölde) kalmalı. (Çünkü O) Yabani hayvanlarla dolu bir çöl yerine pek çok melek ve peygamberin bulunduğu bir çölde dolaşacak. Baş melek Cebrâil de burada. Onu koruyacağına eminim ve ona gökten kuvvet verecek. Ayrıca onun için bu kaynağın suyunu da annesinden emdiği süt gibi sevimli ve tatlı yapacağım. Çocukluğunda onunla kim ilgilendi? Bütün dünyalardan çok sevdiğim annem ve ben değil miyim? Onu Zekeriya'da sevmişti ve ona gelmesini ve ona bakmasını ben emretmiştim. Vücudu toprağa gömüldü. Ama ruhu yaşıyor..."

Yahya çölde iken bu sözleri efendimiz Mesih, annesine söyledi. Ve onlar buluta bindiler ve Yahya ona baktı ve ağladı ve Mar (Hz.) Meryem onun için acı acı ağladı ve dedi: "Bana yazıklar olsun. Yahya sen çölde yapayalnız kalacaksın ve yanında kimse bulunmayacak. Baban Zekeriya nerede ve annen Elizabet nerede? Gelelim ve ağlayalım" Ve İsa Mesih ona dedi: "Anneciğim bu çocuk için ağlama. Onu unutmayacağım" Ve bu sözü söylediğinde bulutlar yükseldi ve onları Nasara'ya götürdü. Ve orada günah dışında insan varlığına ait her şeyi yerine getirdi.